

krævet i Grundloven og ikke er nødvendigt for at opfylde Grundlovens Bud. Følgen af Umiddelbarhedsprincipets Anvendelse i Proceskommissionens Forslag var, at Afhøringen af Parter, Vidner, Syns- og Skønsmænd altid i alle borgerlige Sager skulde foregaa under Domsforhandlingen og for den Domsstol, hvor denne foregik. Heraf fulgte atter, at der i Underretssager for mange og i Landsretssager for næsten alle de nævnte mødende vilde blive længere, som oftest betydeligt længere og flere Rejser at gøre, hvilket baade vilde medføre store Udgifter for de procesførende Parter og betydelig Tidsspilde og Ulejlighed for de mødende. I det foreliggende Lovforslag er Umiddelbarhedsprincipet fraveget i alle borgerlige Sager, dog med den Undtagelse, at Landsret og Højesteret i de Tilfælde, hvor Retten finder det nødvendigt, kan kræve, at de Personer, hvis egen Forklaring den mener selv at burde høre, skulle fremstille sig for den. Forslagets Hovedregel bliver herefter, at Vidner og Syns- eller Skønsmænd ligesom nu kun skulle være pligtige at afgive Forklaring for Underretten paa deres Hjemsted, og disse Forklaringer, der protokolleres efter de nugældende Regler, oplæses da ved den mundtlige Domsforhandling paa lignende Maade som nu ved Højesteret. Dette System vil medføre væsentlig mindre Udgifter og Ulejlighed end Proceskommissionens Forslag, og saa vidt vides har endnu ingen ment, at den hidtil i Højesteret brugte mundtlige Procedure ikke var fuldt tilstrækkelig og vel egnet til at give de retskyndige Dommere fuld Oplysning om Sagens Beskaffenhed, i hvert Fald, naar den fik det ovennævnte Tillæg om Adgang til at indkalde særlig betydningsfulde Vidner til Afhøring under Domsforhandlingen.

Alle af en Underret afsagte Domme i borgerlige Sager kunne indankes for Landsretten ligesom efter Proceskommissionens Forslag, men Landsrettens Dom i saadanne Sager kan, ligesom efter Proceskommissionens Forslag, kun i særlige Tilfælde indankes for Højesteret.

Alle af en Landsret i 1ste Instans afsagte Domme kunne ligesom efter Proceskommissionens Forslag indankes for Højesteret. Nye Beviser kunne paaberaabes i Højesteret uden særlig Bevilling, men nye Vidner skulle i Reglen føres for Underretten paa det Sted, hvor Vidnerne bor. Ogsaa i Ankesager foreskriver Lovforslaget mundtlig Procedure saavel for Landsret som for Højesteret.

I Henseende til Arrest, Eksekution, Tvangsauktion, Skifte og Konkurs m. v. foreskriver Lovforslaget i det væsentlige de samme, hovedsagelig med vor nugældende Ret stemmende Regler, som foresloges i Proceskommissionens Forslag. Alle disse Forretninger er efter Lovforslaget henlagte til Underdommerne. Der var under Sagens Behandling paa Rigsdagen en afgørende Uenighed imellem de to Ting paa dette Punkt, idet Folketinget ved Retsplejens Adskillelse fra Forvaltningen mente, at disse Sager burde henlægges til de nye Øvrighedspersoner. Justitsministeriet var ganske enig heri og maa fremdeles være af den Formening, at naar Retsplejen bliver adskilt fra Forvaltningen, bør disse Sager, der ifølge deres Natur og Beskaffenhed ere administrative, ikke forblive hos Underdommerne, hvor de efter den nugældende Ordning ere, men henlægges til Øvrigheden. Men da det foreliggende Lovforslag som oven anført ikke gaar ud paa allerede nu at adskille Retsplejen fra Forvaltningen, bliver dette vidtrækkende Uenighedsspørgsmaal for Øjeblikket uden Betydning.

Hvad Behandlingen af Straffesager angaar, har nærværende Lovforslag fra Proceskommissionens Forslag bibeholdt det Princip, at der i enhver Straffesag forud for dens Behandling ved den dømmende Ret, hvad enten denne er Underretten eller Landsret, gaar en Forberedelse ved Underret, men i Lighed med, hvad der foran er udviklet om borgerlige Sager, strækker Behandlingen ved Underret af de Sager, der skulle paa-dømmes af en Landsret som 1ste Instans, sig til et noget mere fremskredet Punkt end i Proceskommissionens Forslag foreslaaet, nemlig til det Tidspunkt, da Sagen er moden til Domsforhandling og Paadømmelse, idet der dog i den Henseende gøres en Undtagelse i Nævningesager, hvis Behandling ved Underret stopper paa det samme Punkt, hvor den efter Proceskommissionens Forslag skulde ophøre.

Den nævnte Forandring staar i Forbindelse med, at nærværende Lovforslag ej heller i Straffesager — Nævningesager dog undtagne — saaledes som Proceskommissionens Forslag bygger paa Umiddelbarhedsprincipet. Man er nemlig gaaet ud fra, at i alle de Sager, ved hvis Paadømmelse kun retskyndige Dommere skulle medvirke, vil Sagens Beskaffenhed kunne blive ligesaa klart og fyldestgørende behandlet og fremstillet for de retskyndige Dommere ved en lignende Fremgangsmaade som den, der